

deske in naloži se na-nje enakomerno po 500 kil teže na vsak štirjaški meter bodi-si kamenja, bodi-si peska v žakljih ali družih za to pripravnih težkih reči; čez vse to pa se napravi streha. Ako je pokošena trava zeló bilkasta, da se ne dá koj surova dobro stlačiti, treba je čakati, da zvane in se potem bolj poleže.

Obtežila travo še bolj stlačijo, tako, da se ves zrak odmakne iz nje in potem trava ne more ne plesnovati, ne gnjiti, tudi ne zgreje se ne, kakor tako zvano „rujavo seno“, temveč ohrani prvotno barvo, postane samo malo kiselkasto, kar pa daje za živino prijeten okus. Taka krma ne zgubi skoraj nič svojih prvotnih redivnih delov, kakor se to zgodi pri suhem senu, in živina jo povživa slastno.

Na Holandskem napravijo to še z veliko prvotno pripravo s tem, da v zemljo zabijejo krog suhega prostora v tla 6 kolov, te zvežejo na sredi in pri vrhu, tako, da jih teža ne razžene, vmes pa natlačijo vrh 6 centimetrov debele podlage surovo travo, katero stlačijo in obtežé, pa pokrijejo, kakor to storé Amerikanci.

Gospodarske novice.

Koliko je v našem cesarstvu dolga zavarovanega na zemljiščih in hišah.

Štatistika sklenjena dne 31. decembra 1881. l. kaže nam, da je bilo v posameznih deželah na posestvih zavarovanega dolga, in sicer:

na Niže-Avstrijskem	581,046.500	gold.
„ Gornje-Avstrijskem	140,624.400	„
„ Solnograškem	35,950.300	„
„ Štajarskem	258,689.930	„
„ Koroškem	64,662.400	„
„ Kranjskem	65,232.170	„
„ Tirolskem	188,044.300	„
„ Českem	1.012,891.100	„
„ Moravskem	296,420.630	„
„ Šleskem	78,965.880	„
„ Primorskem	57,122.800	„
„ Gališkem	245,921.590	„
v Bukovini	22,730.000	„
v Dalmaciji	13,698.000	„

3.062,000.000 gold.

V primeri prebivalstva spada teh dolgov na enega prebivalca:

na Niže-Avstrijskem	249	gold.
„ Gornje-Avstrijskem	185	„
„ Solnograškem	219	„
„ Štajarskem	213	„
„ Koroškem	185	„
„ Kranjskem	135	„
„ Tirolskem	233	„
„ Českem	182	„
„ Moravskem	137	„
„ Šleskem	139	„

Nekaj o napakah pri mleku.

(Dalje in konec.)

Zarumenelo mleko, oziroma mleko, katero zarumení, loči se od zadnjič popisanega plavega mleka samo v barvi. Vzroki tej napaki pa so prav isti, kakor pri plavem mleku, pa tudi pripomočki, odpraviti jo, so enaki, kakor pri prvo omenjeni napaki. Primeri se pa celó, da se obe ti napaki, namreč plavost in zarume-

nelost, pri tistem mleku prikažete ob enem; ako se to primeri, postane mleko konečno zeleno. — Od zarumenega mleka loči se bistveno mleko, katero je koj namolženo rumeno. To se pripeti po uživanji rumene pese ali družih rumenih rastlin, včasih pa tudi pri je-trnih boleznih. Pa razložek je ta, da je zadnje ome-njeno mleko redno tudi grenko; mleko pa, katero je rumene barve od rumeno-barvene piče, je čisto dobrega okusa, in, ker je surovo maslo umedeno iz smetane od rumenega mleka celó lepše memo navadnega, spečá se v kupčiji boljše.

Prav pogostna napaka mleka je ta, da se smetana posneta ne umede ali celó ne ali vsaj še le po zeló dolgem medenji. — Vzroki te napake so ali napačno kisanje smetane ali za medenje neugodna gorkota izre-koma soparica pred hudo uro. Nahajajo se pa tudi krave, ki dajo redno tako mleko in smetano, da se zmiraj zeló nerado umede, ne da bi bilo mogoče najti temu pravi vzrok. Pripomoček zoper to napako je: da se smetani dodá nekaj vinskega jesiha ali pa pepelike ali pa ogljenokislega natrona.

Narodno-gospodarske stvari.

Vojska pijančevanju!

Moravski državni poslanec dr. vitez Proskowetz razpošilja sledeče pomenljivo vabilo:

„Prav prestrašiti se mora vsak, ki gleda globokeje v naše razmere, ko zapazi, da zraven družih socijalnih zlegov in v zvezi z njimi se pri nemalem številu pre-bivalstva tudi našega cesarstva kažejo znamenja fizične spridenosti in npravne podivjenosti, ki so obžalovati tem bolj, čim jasneje nam postaja to, da bo prihodnost sta-vila nam naloge, katerih rešitvi bi utegnili biti kos le, ako se je lotimo z vsemi močmi in najjasnejim spo-znanjem onih dolžnosti, katere od posameznika čedalje bolj zahtevajo trdnega in nesebičnega delovanja v prid vsem.

Polje, na katerem zamoremo prav natanko in go-tovo slediti pogubnemu strupu od njegovega početka in v vseh podrobnostih njegovega razdevajočega vplivanja, polje, na katerem se morda najbolje in najnagleje more spoznati pomen zlega in njega ozdravljivost, — to je polje pijančevanja.

Leto za letom narašča v domovini naši povodenj alkoholizma, ki duševnemu in telesnemu zdravju po-gubno z nevarno naglostjo malih živalic ravno tako go-spodarsko stanje, kakor npravno moč obširnih ljudskih stanov prav žalostno nazaj potiska, razvezajoč divjo vrsto žalostnih zlegov. Alkoholizem pokončuje desetino prebivalstva delavcev, za njem mre jih čedalje več in ravno tako množi strašno število zmešanih na duhu in samomorov; on razdeva zdravje, delavno moč starišev in nareja njihove otroke boleajoče, usmiljenja vredne de-diče nezaslužnega trpljenja in pohabljenja. Po njem oslabijo se vsi organi, vsi udi pijanca, da niso več tako trdni za življenje in proti boleznim. Pijanec je javen izgled pohujšanja, pogrezne se do beračonskega vlaču-garja, do splošno škodljivega zanikrneža. Premoženje, telo in zdravje, rednost, npravnost, nadarjenost, občutki, dobrovoljnost, — vse propade; zgubi se zavest dolžne odgovornosti proti rodovini in bližnjim, s tem prav člo-vekova predpravica brzdati samega sebe, in npravna za-vest. Hudodelstva postajajo naglo čedalje gosteja in hujša, vojaška zmožnost trpi veliko škode; naklada se čedalje večje breme podpor državi, občinam, posameznim.